

JURNAL

PENTRĂ PESHINDIPEA ÎNȚINCELORĂ NATURALE ȘI ESAKTE, ÎN TOATE CLASELE.

Pedișealș

BCU Cluj / Central University Library Cluj
de

PROFESOR DOCTOR IULIU BARASH.

№ 40.

(Anul al doilea)

București

Octombrie 30, 1857.

Compendiul. Despre Diamant. — Наука — Общественные и конституционные политические и экономические науки.

Diamantul.

Articolul 2-lea.

Diamantul, de mi era cunoscut ca o sculă și pământurilor antice; însă ei poartă dreptul scule, diamantul prăzi, adică netiată. Dar și așa era foarte scump și rar și aș fișrată în trzșorile sveranilor și pe coroanele lor. Tokmai la finitulă seculilor mediane, adică sbe Karol VII din Franța, damele franceze aș încenț sbe obicniask k diamantul. Cea d'infia damă kare a nștată diamantul atșni, era vestita Agnes Sorel. Dar sbe Francois I lșksală diamantilor la damele nobile a devenită ama de mare, în kîț nobilii vindeal moșile, morile și pșșrile lor, nșmai a îndestala gștală sodilor lor pentră diamantul; de aceea a eșită atșni proverș kare ziceal:

«Damele mobile portă moșile, morile și pșșrile lor, pe kapș.» Karol IX și pe zrtă Henric IV, s'aș silit a pșne stavile la acesit lșksă neste mșșrș. Mai kș seamă a încențit moda pentră broșe, brațelate, inele și diademe de diamantul, de la anul 1475, de kîndă Ludovic de Berghen din orașul Bruegge a inventat metoda d'a ția diamantul; adică a pșș pșșere de diamant pe kș felș de cerk de fepș saș de odelă kare, învîrtînd-se, a venit în kontakș k diamant și l'a țiat. Dar atșni s'a utit nșmai de forma nșmită «Rosette»; adică diamantul e țiat în fagete mici nșmai la o parte, pe kîndă la altă parte pșș mine în starea natșrală și netiată. Mai pe

че а некаѣ в чѣа дин зрмѣ оарѣ, сѣпрафаца пѣмѣнтѣлѣи, Аша пѣтемѣ зиче, дакѣ континпораниѣ татѣлѣи лѣи Ноѣ нѣ с'арѣ фи некаѣ прин потонѣ, оаменѣи де акѣмѣ, н'арѣ фи авѣтѣ диаманѣи!

Диаманѣи се гѣсескѣ в пѣмѣнтѣ, опѣ ка кристале бине формате, опѣ ка корпорѣ потѣнзите. Форма примитивѣ кристалинѣ а диаманѣилорѣ, есте октаедрѣ; инсѣ де мѣлѣ опѣ лѣ гѣсескѣ ка знѣ корпѣ solidѣ кѣ 12 саѣ 24 феѣ; инсѣ есте рѣмаркабилѣ кѣ нѣмаѣ ла диаманѣе феѣлѣ нѣ синѣтѣ планѣ (шеѣе) чи потѣнде; лѣ гѣсескѣ тотѣ-д'аѣна в нисинѣ саѣ не фѣндѣлѣ рѣспѣлорѣ, дарѣ ничѣ о-датѣ вѣтре петре solide ми тарѣ.

Наѣизилѣ антиѣ кѣноунѣаѣ нѣмаѣ Инѣиа ориѣнталѣ ка о ѣарѣ д'знде провинѣ диаманѣи, ми вѣтрѣдеѣврѣ в Инѣиа се гѣсескѣ дистрикѣте де диаманѣе, адекѣ знде маѣ кѣ сеамѣ гѣсескѣ аѣеастѣ неатрѣ преѣиоастѣ. Чѣлѣ маѣ богате локѣрѣи в аѣестѣ дистрикѣте, синѣтѣ Раolkonda, Golkanda, Visapur ми Hyderabad. Лѣнѣгѣ Punnal синѣтѣ 1000 де оаменѣи окѣнаѣи кѣ синѣлатѣлѣ диаманѣилорѣ, каре се гѣсескѣ в нисинѣ де аколо.

Дарѣ ла аѣнѣ 1728 с'а десконеѣитѣ тре-зопѣ де диаманѣи ми в Бразилиѣа; де атѣнѣи, континѣнтѣлѣ чѣлѣ нѣоѣ а вѣченѣтѣ сѣ деѣие, в рапортѣлѣ диаманѣилорѣ, знѣ маѣе рѣвалѣ. В дешертѣ каѣлѣ *Kolombѣ* дѣне «ѣара д'аѣрѣ» в Америкѣ, дарѣ *Ferdinandѣ Cortez* ми *Franѣesku Pizarro*, аѣешѣ тѣранѣи сѣнѣдорони петрѣ рѣса Америкѣанѣ, кѣ тоате каснѣлѣ ми торѣтрѣлѣ каре аѣ вѣтревѣинѣатѣ спре а деснѣиа Мексико де кѣтѣѣимѣи имѣнсе д'аѣрѣ, каре л'аѣ скоѣсѣ д'аколо; тотѣ н'аѣ вѣтѣтѣ сѣ десконеѣе вѣстѣтѣлѣ „Eldorado“, «ѣара д'аѣрѣ ми де диаманѣи.» Аѣеѣа че лѣкомѣиа чеа маѣ грозавѣ н'а вѣтѣтѣ с'о факѣ, вѣвѣтѣмпларѣа а фѣкѣт'о. Доѣ, треѣ секѣлѣи дѣне десконеѣѣреѣа Америкѣи, с'а десконеѣитѣ дистрикѣтеле диаманѣилорѣ в Бразилиѣа, ми мѣнѣи д'аѣрѣ в Калифорниѣа. Дарѣ оаре а fostѣ аѣеастѣ десконеѣѣреѣе о феѣѣѣѣѣе петрѣ Америкѣ, саѣ в конѣтра?— Рѣспѣнѣсѣлѣ ла аѣеастѣ вѣтревѣаре, не ва да исторѣиа дистрикѣтелорѣ де диаманѣи в Бразилиѣа, каре ва фи сѣѣѣекѣтѣлѣ арѣтѣкѣлѣлѣи аѣлѣ треѣлеѣа.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Hyena.

Снеѣеле аѣестѣи аниѣалѣ аѣ о маѣе асѣтѣнѣаре кѣ кѣилѣе; каѣлѣлѣ лорѣ е болѣтѣ, кѣ знѣ боѣтѣ ешѣтѣ аѣарѣ. В салка де сѣсѣ аѣ кѣте 5, в чѣа де жосѣ кѣте 4 мѣселе; ла кѣтѣшѣ 4 пѣѣиоарѣлѣ аѣ нѣмаѣ кѣте 4 деѣете, о вѣмпреѣѣѣрѣре каре дистѣнѣе Hyena де тоате чѣлѣ-лалѣе аниѣале патрѣнѣеде. Партѣа деѣаинѣе а корпѣлѣи еѣ, есте маѣ вналѣ де кѣтѣ аѣеѣа де д'индѣтрѣтѣ. Hyena трѣешѣе в клиѣелѣ калѣе аѣе Асиѣи ми Африѣеи; се вѣтревѣе маѣ кѣ сеамѣ де морѣѣѣѣизне, де аѣеѣа зрѣмѣзѣ аколо караванѣеле мѣрѣинѣдѣ в дешертѣле чѣлѣ марѣи, ми арѣадѣе де рѣзѣвоѣдѣ, ка сѣ мѣнѣнѣе не аѣеѣа каре аѣ мѣрѣитѣ не дрѣмѣ саѣ аѣ кѣзѣтѣ не кѣмпѣлѣ вѣѣѣлѣиѣ. Дарѣ ворѣѣѣитѣеѣа а лорѣ е аша де маѣе, в кѣтѣ десгронѣ поанѣте каѣавѣрѣи оаменѣилорѣ кеарѣ дѣн ѣимѣтѣре ми лѣ мѣнѣнѣкѣ. Де мѣлѣ опѣ се ми вѣтѣмплѣ кѣ вѣтр'о поанѣе, вѣтр'знѣ саѣ еле мѣнѣнѣкѣ тоатѣ карнеѣа аниѣалѣлорѣ тѣѣiate не сеаѣа оаменѣилорѣ; кѣѣѣи аниѣале вѣи ми оаѣе-

нѣи вѣи, нѣ аѣакѣ; ла аѣеѣастѣ лѣ лѣнѣсѣнѣте кѣрѣѣѣиѣиѣиѣиѣ-кѣ синѣтѣ крѣзѣи ми лѣш.

Sintѣ доѣтѣ снеѣе д'Hyena, адекѣ:

I. *Hyena striata* (вѣргѣатѣ); аѣе мѣрѣимѣѣа знѣи кѣилѣе де мѣѣеларѣ; есте д'о колоарѣ галѣбенѣ-ѣенѣшѣиѣ кѣ вѣрѣѣи петре; аѣе о коамѣ (criniѣѣe) маѣе каре се вѣтѣнде неѣте тотѣ осѣлѣиѣиѣспѣнѣрѣѣ. Дѣн корпѣлѣлѣ лорѣ еѣшѣ о оѣоарѣ феѣтѣе, проѣдѣсѣ прѣнѣтр'о влѣндѣлѣ че се аѣлѣ ла партѣа постѣрѣиоарѣ а корпѣлѣи лорѣ (лѣнѣгѣ мѣзѣтѣ). Партѣеѣа лорѣ е пордѣлѣ Африѣеи ми зѣсѣтѣлѣ Асиѣи. Тоатѣ зѣоѣа шѣѣе аѣкѣнѣсѣ в караванѣе синѣрѣпатѣѣе, дарѣ поанѣте еѣшѣ аѣарѣ гонѣндѣ дѣне прѣѣеде. Парѣ кѣ аѣакѣ аниѣале ми оаменѣи вѣи ми нѣмаѣ кѣндѣ е иѣитѣтѣ (нѣкѣжѣитѣ) ми foarte кѣзнѣтѣ де foame. Дарѣ дакѣ а аѣнѣкѣатѣ знѣ лѣкрѣ, н'ѣлѣ лѣсѣ пѣнѣ ла моарѣе. Кѣ тоате аѣеѣеѣа, есте в стѣре а прѣиѣи оарѣешѣ-каре дрѣсѣре (вѣвѣѣѣѣѣре) ми еѣа есте снеѣѣа де Hyena каре се арѣатѣ кѣте оѣатѣ пѣѣлѣкѣлѣиѣиѣиѣиѣ мѣнѣѣѣрѣиѣ (komѣdiѣe.)

II. *Hyaena Crocuta* (пѣтатъ). Ачестъ спецъ аре о колоаре ченъmie саѣ рошиоаръ, инсъ къ пете негре. Сеамънъ мълѣ къ спеца d'intia, инсъ аре о коатъ маі скертъ ші нъ продъче о одоаре fetidъ. Мъселеле еі сеамънъ къ ачеле але нисичеі. Patriea еі, este капълѣ де бзна speranza ші sѣdълѣ Africeі; аколо о нѣмескѣ «Lьpъlirъ». Іntp'adeвърѣ fьpica еі este мълѣ маі синцераосъ де ктѣ ачееа а спецеі прецеденте; къчї ea атакъ де мълте опї каі ші бої ші ѱ омоаръ. Ea се апъръ кеарѣ ші вn контра тїрълї, къ вїгоаре.

Lacerpёde descrie Hyaena вn modълѣ зрмъторѣ:

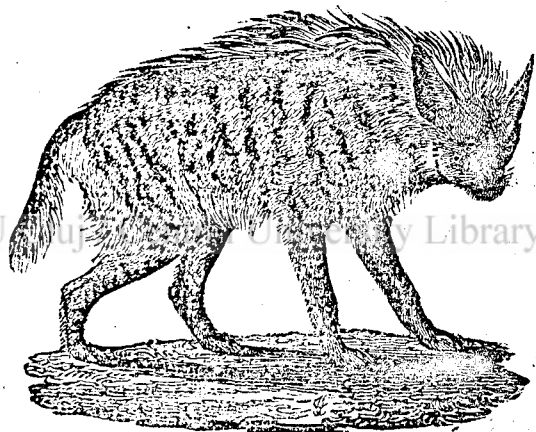
Descrierea care Aristotelъ, tatълѣ шtiинцелорѣ натъралe, а datъ de ачестѣ animalъ, араъ къ л'а кьnosкѣтѣ foarte bine. Елѣ зиче къ Hyaena сеамънъ вn мърїмо ші колоаре къ лѣпъ, аре о коатъ ка знѣ калѣ, инсъ ла дїнса коата се вntinde вn тоатъ лънцїмеа синъреі. Deжа вn тїмълѣ лѣі Aristotelъ, черкъла вn Elada мълте favъле вn rapортълѣ Hyaeneі. Astъ-felъ абеа ідеea къ ла Hyaenъ, амїндоз секселе сїнтѣ знїте ла знѣ individъ; алцї аѣ зїсѣ кеарѣ къ Hyaena, вn толѣ анълѣ skїmъ сексѣлѣ еі! Romaniі, care foarte tьpsїѣ, токмаї sѣв Gordianї аѣ влзѣтѣ Hyaena ла prima оаръ, ворбеа маі nainte d'ачестѣ animalъ нѣмаї дъне парадїмїле воцїацїорїлорѣ Еленї шї оріентаї шї ачїа дъне зрмъ, care totъ-d'асна аѣ о тенденъ mare pentрѣ favъле, а вnventалѣ мълте favъле не, sokoteала Hyaeneі шї Romaniі лe аѣ вpezѣтѣ.

Аша дарѣ гъсїмѣ ла асторїї Romani шї Еленї парадївнеа къ Hyaena имїтъ въръзътра кїнелорѣ, ка сѣ вшеале не оаменї; къ este вn

stape а imita кеарѣ шї гласълѣ omeneskѣ, а kema не оаменї къ нѣмеле лорѣ спре аї рѣлъчї; къ змѣра еї face, къ кїне devїнѣ мълї; къ зїтѣтра еї face, къ toate animalеле devїнѣ stїпнїї шї нъмаї поѣхъ сѣ се мїшче; къ пїчїорълѣ еї челъ стїнгѣ, амордеште опї-че simъpїe vie знѣі animalъ кїндѣ се пѣне не дїнсълѣ. Negрешїтѣ къ о вїндъ аша de estpаordїнаръ, тpeвzїea сѣ posede шї квалїтѣї мїракълоase; де ачееа шї ла medїчї emnїpїчї din antїkzїtate, Hyaena fїгъра къ знѣ remedїѣ omnїstentѣ ла о мълдїме де пѣтїмї, вn кїлѣ toate вкъдїле але корпълї еї, ераѣ въне ла чева.

Ачесте ideї грешїте шї алте neesakte аѣ фкѣтѣ, къ натъралїстїї де маї не зрмъ, аѣ пердѣтѣ адевърѣтеле зрїме але ачестѣі animalъ. не шtiїндѣ ла че animalъ се rapортъ descrierea antїчелорѣ. Tokмаї знѣ Nannatъралїстѣ адекъ Augerї de Busbec, аmbasadорълѣ лїнгъ Suliman II вn Konstantinopol, а deskoneпїѣ адевърѣт, Hyaena antїчїлор-Аша este; кїндѣ оаменїї нъ се мълдъмескѣ къ адевърълѣ вn шtiїндъ, імацїнїндъ-шї къ е преа прозаїк, воїнд а вnfръмъцеша натъра къ favълеле лорѣ poetїche, атънчї факѣ къ кеарѣ fanta адевърѣтъ че аѣ зїсѣ, пердѣ вn валоаре, непълїндѣ сѣ лe destїнгъ чїне-ва де челе імацїнаре, вntokмаї къмѣ гръзгї де аарѣ се пердѣ вn гръмезї де нїсїнѣ.

Іntp'adeвърѣ, Natъра n'ape тpeвzїндъ де вnfръмъсעדарца а імацїнацївнеі noastre. Ea кoвїршаште toate фрѣмъсעדїле реале ка шї імацїнаре. Ної s'о studїемѣ, дарѣ сѣ нъ авемѣ претенцївне а о реформа шї вnfръмъцеша.

Hiena върѣтъ (*Hyaena striata* L.)

Обїчеїзрїле шї konstїтудївнеа политїкъ а фърнїчїлор (dın жърналѣ лѣі Chamber.)

Кїндѣ обсервѣтѣ маї вїне фърнїчїле рошїї, «dame» вnконцїсрате де кзртїсанї, care medъ атънчї vomѣ vedea патрѣ, чїнчї, опѣ саѣ зече вntp'о камаръ mare шї care петрекъ тоатъ вїаца

lorș ka damele din «Аремă» a face kopii mi ai kremente. Чине sîntă ačeste dame? Ачесте prinčinese pîgale opî znde meprș, toatș zmea le inŃlnește kș pesnekș mi sșpșnepe; Gardia mi kșrtezanii lorș saliș mi jokș naintea lorș; le veseleskș kșmș este datoriea kșrtezanilorș kștre sșveranii. Kindș va čine-va sș iea rečina de la ačestii kșrtezanii, formeziș zňš čerkiș im-прециzriiș ei mi o anșrș; darș kindș a azatș čine-va rečina inŃr'adevșrș, atșnčii se nevzneskș. Rečinele ačeste aș avtș odatș apinii. Darș in-Ńr'o zi, aș pșrșsitș fșrnikariș, ele kș soui lorș mi aș zșvratș iu ačrș. Atșnčii toate fșrničile, čele zkrștoare, soldačii mi inŃrižitoarele ka-sei, le aș zșmatș. Darș dzne če aș plekatș, o mșlătime de suioni s'aș adșnatș in toatș đara mi aș amentatș niňz kindș zna din ačeste fe-mele a kșztiș žosș; in minștliș ačesta le aș kșztiș apiniile mi d'atșnčii inkoače, aș pșmas sșvttș paza čeloasș a toatș kolonia. Darș ačea če pıvește de sșrmani soui, ei aș imlinitș mi-sisnea lorș kș ačeastș kłatopie. Opı-če va fi soarta lorș, opı sș se inkoače in đesłrpi de pıačenș, opı sș kazș in đera zniș leș de fșr-nikare, opı sș fie minskate de vr'o nasepe, opı kearș se moarș de foame, niminea din totș fșr-nikariș nș se va mișka ka sșlăș skane, kłčii aș deveniș de prisosș in societatea fșrničilorș mi in ačeastș zme. Din kontra, dakș zna din souiile ačestopș varșađii deveniđi de pırisoni, aș fi mșpitiș! Če tanaiș s'apș fi fșrktș! Kite fșrničii, serbitopi fideii aș słtea zile inŃređi lıngș kadaverș sșrștınd'zliș mi inŃrınd'zliș kș đera! Če desolazišne aș domni in fșrnikarș niňz kindș nș s'apș rłsi o alț damș-rečiniň supre a remłasa ne čea moarș!

Darș megrındș mai denapte, vedemș o damș mi zňš kavalerș (kape anarđinș amındoii la fșr-niči albe) kșmș amındoii sıntș iarș inkozișrađii de toate onoarele pıgale mi de sșb-misiznea popzlii lorș. Darș ačestii sșveranii sıntș e-лектoralii (nș de moštenipe) mi konstıtiđionalii; kłčii ei đvernș popzli lorș, sșb kontrola znora fșrniči vștrıne alese de kłtre popzlii fșrnikarilorș ka reprezentanđii lorș. Sș observatș mai bine mi o sș vedemș kșmș toatș kolonia fșrničilorș eastș afarș, sșveranii lorș in kanș, megrındș ka sș prinzș fșrniče poașe. La ačeste

lepte, čei birșitopi atakș, vatș, mi pıriđđ sșb žerș ne čei birșiđi, inŃokmaii ka la noi oamenii čei forđii abezeezș de forđa lorș mi sșb-žerș ne čei deziilii. InŃr'adevșrș, zňzliș din zkrșrili-čele mai inŃepesante in vieađa fșrničilorș, sıntș vștșliile lorș. Doi fșrnikari (de fșrniči kape se đinș in lemnș) kindș se alț zňš d'alț la o distanđt mikș, trebbe sș inŃerđie zňš peskelș inŃre đınsele. Asta este nentș ei o nečesitate vieđii. Strade militare larșe megrș de la fie-kape fșrnikariș la alț, ka pazele zniș čerkiș. De dimineđa niňz la seara, ačeste strade sıntș akonepıte kș fșrniči, megrındș inkoače inkoło fșrș ordıne in kitiș la inŃiia vedepe se parș kș nș sıntș ostile znele alțea; darș inŃr'zňš mi-niștș mi sčena s'a skımbatș; fșrničile d'zňš fșr-nikarș se nșuș inŃr'o anie de vștșlie mi ačeste linii onse inčens zna kș alta o leutș sınye-roasș. Kindș znta lorș e anınsș, atșnčii niči nș ieaș in seamș alte perikole, kearș ačela d'a fi zđronite de ničiorzliș omzlii. Darș ne kindș vștșliile sınyeroașe deimezș novzazıš-nea fșrnikarilorș, observazišne čivile in amındoz koloniile megrș in đramliș lorș ordınarș mi kindș znta a đınzliș mai mșate zile, atșnčii, eapș o inŃerpeň mi pıinčenș zkrșrile lorș nađifıce.

Darș nș nemai fșrniči d'o suęđt, sșsıđiň o leutș inŃre đınsele din kazza zniș nișliř saș inŃepesș materialș, či de mșate opı fșrniči de difepıte pase inŃerđiň leute terıbiile, nș de vr'zň inŃepesș, či din kazza zniș zro natsırale če aș znele kłtre altele. Ama a observatș Huber o vștșlie inŃre fșrniče nșmite Erklıiče mi inŃre čea mai mikș pımie ka sșnye, mi ačeastș leutș n'a avtș niči o kazsz vizıbiilș. Huber a vıztiș kș fșrničile čele marı (erklıiče) kape aș avtș kșartırii lorș đeneraliș in trșnkıiș zniș ar-borș, a pșrșsitș ačestș trșnkıiș mi a inaiitatș in linie dreautș d'atakș in kontra čitșđei, pezi-denđei fșrničilorș pıoșii. Čele asięıate s'aș anșratș nșmai mi n'aș atakatș. Dzne če, čelș d'inŃiilș atakș epa terminatș mi ne kindș čele marı aș pșsłlatș čeva; čele niči strımtopate, s'aș grșvitș mi aș transportatș afarș din čitatea toatș aversea lorș, adekș oazle, larve mi mi kș seamș kșrtea lorș pıgalș kș damele prinči-nease. Ačestș transportș a fostș proteđeatș

d'enhă pe lotonă de fărnicii soldați care aș de-
 pasă aceste tresore la ună altă locă deuarpe
 ca 50 namî din celatea loră. Dăne ce acestă
 transportă era terminată, cele mari aș vrădă să
 reincheapă atacul loră, însă aksmă cele romii
 și niči aș priimită ună ajstoră psternikă din
 ale loră alindă se la un altă fărnicar vecină,
 și aceste psteri aiate aș vătăt pe cele erkă-
 liche în niță mătale din ele aș pțmasă roabe și a
 sșferită pe xpmă o moarte teribilă.

Fărnicile romii aș, ca znele state în A-
 merikă o mare predilekție neptă cinerea
 sklaviilor; adekă pe aceea d'o rasă neagră, carele
 aș fărătă roabe la vr'o vătălie. Aceste fărnicii
 negre sșșșină lăntă niță poate pe kimpulă de
 vătălie, neptă liberatea loră personală. Kindă
 se vătă strimtopate, skapă celă pșșină oătale,
 larbele și femcelo loră tinere; de mătale opī
 îndrțzneskă și trecă întro inamicii loră, esș-
 indă-se la celă mai mare perikolă, nșmaī ka
 sș skane pe aceste obiekte prechioase. Kindă
 utită kă aceste obiekte sntă asirspate de gonirea
 inamiculă, ele sșngere, kă pșșernagisue, se preda
 roabe în mīncelo vīngțorilor și pșșină roabe
 fidele. Mai pe xpmă, kindă vīngțorii, dăne o
 vătălie noș niță akasă trțindă dăne dinșii
 robi noș, mțkară totă din neamulă celoră vekī,
 aceia din xpmă meră naintea tiraniloră loră
 komani, și mīngie, și līnce și și dăș de mīnkare.
 În aceste stare aș șitată cī patria loră; ei
 s'ăș obicșnită kă sklavia. Dară aceasta nș e de
 mirare; kăci fărnicile negre aș fost prinse roabe
 în tinerecea loră cea mai frațetă, kite odată
 keară inkă naintea năsterei loră. Tirani făr-
 nicii denadinsă fakă aceasta, ka sș nș pșșmie la
 robii loră niči ună sșveniră de mai nainte. Dar
 fărnicile-negre sntă lăkrțtorii cei mai nefatiga-
 bili și apșșăși; ei adăkă apș și fakă lăkrșrie
 cele mai grele în kasă, pe kindă sșșinii loră,
 întokmai kă kavalerii din sekșole mediane, ne-
 trecă vīeada loră pe kimpă în pșșvoiš și kindă
 vīnă akasă, nș fakă nimikă, ședă șoșă pe pș-
 mīntă și lasă pe alți grīkă sș'i pșșreaskă, sș'i
 adăkă keară niță la gără, pșșrimīntă loră.

Aș fărătă o cherkare, aș nșșă întro katie
 amestekate fărnicii romii belikoase (soldați) im-
 prezntă kă larbele lor, aș nșș akolo și pșșmīnt de
 zidită și mīere de mīnkă; pe xpmă obserbindă,

aș vătătă kă cele belikoase aș zbtală parkă
 zbtăcite, n'ăș utită ce se fakă niči din pșșmīntă
 niči din mīere, dară larbele loră era pșșrsite
 kă totă. Negreșită kă aceste fărnicii, imprezntă
 kă larbele loră, ară și mșrită de foame în
 mizlokulă acestei abondințe, dăkă esperimentele
 loră n'ară avea mīlă de ele, pșșind akm în kă-
 tie și o sīngșră fărnikă neagră (robă); aceste
 fărnikă sīngșră aș klădită celale neptă toate
 cele-lalte, aș nșrită larbe, a dată de mīnkare
 și celoră mari; întp'ună kvīntă ea a adășă
 ordīnă, lăkrare și ordīzială în aceste kolon-
 nie pșșrsită.

Dară aceste fărnicii negre, care fakă toate
 lăkrșriele în ekonomia fărniciloră, devine kă
 timpă (ka și zniele sșșii fidele în kasela oame-
 niloră,) desnoș în kasă keară kțră sșșinii
 loră. Așa și fărnicile servitoare nș lasă pe
 fărnicile sșșine belikoase sș easă din fărnicară
 afară, nșmaī kindă o cere salăta koloniei; adekă
 d'a o apșra în kontra ună inamikă saș d'a a-
 dăce prada d'afară; apoi întmīindă-se kă pe-
 vin akasă fără pradă, fărnicile servitoare le prii-
 meskă foarte pece, ba de mătale opī niči nș
 lasă sș între în kasă; apoi kindă kă sīla voră
 sș între akolo, vīnă mătale tinere de ale loră,
 și le goneskă afară.

Znele din fărnicii aș nș nșmaī sklavi, dară
 și vaci de lante. Adekă este ună insetă nș-
 mită pșșkă de fșșnză (Blatta) care șkoate din korșlă
 lă o zeamă dăce care o adășă la felșrimii
 de fșșnze și floare. Eată kșmă traktează o
 fărnikă acestă insetă. Fărnika meră la dīnsa,
 o mīngie kă antenale ei, atșnă pșșkile, de plă-
 cere și rekșnoștină șkoate din korșlă sșș
 kite-ba nikțșri dăci de care fărnika se de-
 laktează. Așa dară pșșkii de fșșnză serbă
 fărniciloră întokmai ka vacile kă lante noș oa-
 meniloră.

Dară fărnicile aș întp'insere și felșrimii de
 petrecheri; șokă, se loveskă din glăme și sală
 zna kă ală kă alaiă, ka bțieci emīnd din șkoală.

Huber, acestă admirabilă savantă care a
 deskoperită misteriele vīeșii fărniciloră, zice:
 amă trecătă întro zi nainte ună kolonie de
 fărnicii de lemă, și îndată amă vătătă kă as-
 țătă ele nș fakă niči o lăkrare, kă toate aceste
 amă vătătă kă toată kolonia era întp'o mare

mişcare. Țitindă-ne mai bine, amă vâzută, o che mirare! Țerņicile ađ dansat (жскаѳ) кс пичіоареле лорѳ de d'indърътѳ, totă d'o dată ađ atinsă zna ne alta кс antenеле капълѳи лорѳ, паркѳ ađ in- vitată zna ne alta ла дангѳ. Țnă minăтѳ mai ne зрмъ, ađ inченăтѳ сѳ глѳмеаскѳ zna кс алта. Țindă-se mi zna кс алта de пичіоаре саđ de гъръ ѳовindă-se ш. ч. л.

Dară Țerņicile din пѳmintă ađ o netре- чере kindă iceă zna ne алта in гъръ саđ ne spinare, mi o transпартъ intokmai ка nіsіka transпартъ пѳii eі. Dară kindă ларвеле лорѳ s'ađ ingronată сѳв рѳinіle знѳі Țerņікарѳ дър- mată, iară ле skotă afаръ mi ле transportă ne spinareа лорѳ.

O che mare mi interesantă este асeastă лѳ- me а Țerņічлорѳ, каре о кълкъмѳ кс пичіоареле noastre! O kітă de mare este inđeлeпчіsnea mi пѳterea каре pezidă in toate fiinđele insăflegite keарă mi inтp'онă insectă аша de mikă ка о Țerņікѳ! Kітă de Țerņmoastă este карtea natăpeі znde keарă literіle che ле mai mičі, sіntă аша de interesante, аша de admirabile! Kітă de pe- diosă mi de morалă este stăđiăă. natăpeі, каре ne arată mърimeа Kreatopъlăi in toate onepіle sale! Stăđiăă insectelорѳ este necremітă zna din ramărlle che ле mai interesante in istorіea natăraă mi stăđiăă Țerņічлорѳ este kanітăă cheă mai interesantă in stăđiăă insectelорѳ.—

Komunikaciuni utiingifche miči.

Kaltsra verbinelor.

Dintre florile kălivate in grăđinі pentră Țrămăsegeа лорѳ, Verbina este акмă foapte in modă; asta provine din mătеле kălітăđi пре- чіоase каре парă кѳ ле гѳsimă impregnate ла о алă floare. *Dahlie* mi *Tulipe* n'ađ ко- лoareа албастрѳ; dară ла вербін гѳsimă toate колоріle de ла рошă ка fokă піпъ ла албастрѳ ка черъ. Afаръ d'асeastа, verbinеле dađ mătе floрі, ađ знă portă (o inѳđишаре) elegrantă mi sіntă зшоаре de kălivată. Țнеле sneđe keар ađ o odoаре balsamikă foapte delіkată.— Па- trіea Verbinelor este Amerіka meridională, mai кс seamă măđđi din Xіli mi Mexіko. Chea d'intіia verbină а venітă ла Eзropa nainte 30 de anі din Bunros-Ayres in Amerіka, adeкъ sneđa nămită Melindres; ne зрмъ ađ venітă alte sneđe din Brasіlieа, Kalifornia ш. ч. л. Ver- bina este о plantă ербоасъ (nă лemноасъ) d'o mърime de 1—3 пичіоаре. Ea floreshте de ла Maiă піпъ ла Oktombrie; poate сѳ раѳde mi Țpігă mi oferează totă-d'аsna floрі foapte sti- mate pentră вккетъріle damелорѳ. Чіне-ва este in stare а face nă nămai знă вккетă mi keарă о grăđină mikă komпssă de floрі foapte variabile in колорі mi toate аsteа сѳ fie nămai о verbină; аша de mare este nămърăă sneđelорѳ diferite de verbine.

Kaltsra verbinelor e foapte зшоаръ. E de trevăingă ка сѳ seamene чіне-ва plante tinere; кѳчі nămai еле dađ floрі Țrămoase; асeastа mi ле прокъръ чіне-ва din вккъđи de trăkіă tsiate каре ле пѳне in пѳmintă mi каре крескă in totă timпăă. Асeastе вккъđи саđ вѳтърі сѳ пѳіе чі- не-ва in лѳна лѳі Авгѳтă саđ Sentembrie in

kătіi miči de о profănditate de 4 цолърі, d'o mърime konvenabilă ка сѳ poată чіне-ва сѳ ле пѳіе ne fepestre; ne săndăă kătiei сѳ so пѳіе о kъръmidă netedă, s'o зmіle кс пѳmintă nіsinos; in каре сѳ so пѳо nămitelo ramărlі sađ вѳ- търі; ne зрмъ сѳ ле аконеро кс о tabіe de stіkă ка сѳ impedeche аерă рече сѳ nă nie а- коло; in starea асeastа сѳ ласо planta 14 zile.

Ла kaltsra verbinelor; чере о atmos- feră mediană; nă проа Țpігpоasă dară niči преа калă (de ла 3 піпъ ла 5 Reaumur.) Toată iarпа trebăe сѳ ле ѳіе mai mătă жсkato de kітă zde. Nămai примѳвара niitoаре, аtănчі trebăe fie-каре ramărlі năssă inтp'o оалă deo- sebită кс пѳmintă grasă mi trebăe sdată decă. Verbina чере знă локă kалăđ, жсkăă esnăssă лѳ- mineі soарелăi, аtănчі voră реvші mi omăă kăl- tivatoră va vedea ostenelele sale pekomпan- sate mi florіle de verbină, vor inȚrămăsegeа toată vara toată grăđina.

Țnă fenomenă meteorologikă interesantă.

Ambasadorăă Engleză in Persica D. Mu- ray а skpіsă dăzъtăi кѳ, kindă ера ла Bagdad а vъzъt кѳ, ла 20 Maiă, ла асeast an, о оръ na- intea аnănerеі Soарелăi, знă nзорă mare s'a ар- рѳtată аколо in kітă а аконерітă черял аstă- felă, кѳ тоđ emea rindindă кѳ а ажъnsă sȚpіші- тăă лѳmeі. Dară dăne kіte-ва minste, inтpe- rikăă а desпърăтă mi нзорă, mi in локълăi а emіт о лѳmină галбенă рошіоарă in аерă; dăne kіte-ва оре mi асeastа s'a Țkătă nevъzъđi, mi а kъzăтă ка о ploăie de пѳлbere de nіsінă галбенă ne асeastă opашă; асeastă пѳлbere ера komпssă de nіsінă, vară mi keарă komпlіi (skōčі).